

สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง

เล่ม ๗

นครหลวง, อำเภอ - บุหงา

จัดพิมพ์เนื่องใน

พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ

๕ ธันวาคม ๒๕๔๒

สารบัญ

นครสวรรค์วรพินิต, สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระ	๒๙๑๕	นักบุญเปโตร, วัด	๒๙๗๒
คุณูปการสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์-		นักบุญฟรังซิสเซเวียร์, วัด	๒๙๗๒
วรพินิต, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้า		นักบุญยอแซฟ อัครยา, วัด	๒๙๗๕
นครหลวง, อำเภอ	๒๙๑๕	นั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ	๒๙๗๕
นที บุรีรัมย์ คุณ อิศรา อมันตกุล	๒๙๒๐	นักกานุกรักษ์, พระยา	๒๙๗๘
นนทบุรี, จังหวัด	๒๙๒๐	นันทอุทยาน, วัด	๒๙๗๙
นนทบุรีกรมหมื่น คุณ ปัญจตันตระ	๒๙๓๒	นันทโพนันทสูตรคำหลวง	๒๙๘๒
นพรัตน์	๒๙๓๒	นาเกลือ	๒๙๘๓
นพศุล	๒๙๓๕	นาเกลือ, วัด คุณ สว่างฟ้าพุดธาราม, วัด	๒๙๘๖
นมสาว, ขนมน คุณ เทียน, ขนมน	๒๙๓๙	นาคะประทีป คุณ สารประเสริฐ, พระ	๒๙๘๖
นรสิงห์, บ้าน	๒๙๔๓	นาดี, อำเภอ	๒๙๘๖
นรสิงห์, วัด	๒๙๔๕	นาพรหม, วัด	๒๙๙๒
นราธิปประพันธ์พงศ์, พระเจ้าบรมวงศ์เธอ	๒๙๔๕	นายายอาม, อำเภอ	๒๙๙๓
กรมพระ		นารายณ์, ถ้ำ	๒๙๙๖
นราธิปพงศ์ประพันธ์, พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ	๒๙๔๗	นารายณ์ทรงเครื่อง, กลบท	๒๙๙๗
กรมหมื่น		นารายณ์บรรทมสินธุ์, บ้าน คุณ พิษณุโลก, บ้าน	๒๙๙๗
นรินทร์, นิราศ	๒๙๕๒	นารายณ์ประลองศิลป์, กลบท	๒๙๙๗
นรินทร์ธิเบศร์ (อิน)	๒๙๕๕	นารายณ์มหาราช, สมเด็จพระ	๒๙๙๘
นริศรานุวัตติวงศ์, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ	๒๙๕๖	นารายณ์สิบปาง	๓๐๐๑
เจ้าฟ้ากรมพระยา		นารีผล	๓๐๐๔
นเรศวร, มหาวิทยาลัย	๒๙๖๑	น้ำก้ว, วัด คุณ สว่างฟ้าพุดธาราม, วัด	๓๐๐๕
นเรศวรมหาราช, สมเด็จพระ	๒๙๖๔	นาค	๓๐๐๕
นวด	๒๙๖๕	นาคเกี่ยวกระทัด, กลบท	๓๐๑๐
นวม, ไม้ คุณ ปี่พาทย์ไม้ฆ้อง	๒๙๖๙	นาคบริพันธ์, กลบท	๓๐๑๐
นอกหม้อ, แกง	๒๙๖๙	นาคราชเพลงฤทธิ์, กลบท	๓๐๑๑
น้องสาว, วัด คุณ นางสาว, วัด	๒๙๗๐	นาคสะตู่ คุณ รวยระกา	๓๐๑๒
น้อย, แม่น้ำ	๒๙๗๐	นางกระเชอกันรื้อ : สำนวน	๓๐๑๒
น้อย, สระ	๒๙๗๐	นางแก้ว : เครื่องราง	๓๐๑๒
น้อย อินทนนท์ คุณ มาลัย ชูพินิจ	๒๙๗๐	นางกาหลง	๓๐๑๕
น้อยหน้า : พี่ช	๒๙๗๐	นางตั้ง คุณ เข้าผี, เพลง	๓๐๑๕
น้อยหน้าลพบุรี	๒๙๗๑	นางตะเคียน คุณ นางไม้	๓๐๑๕

(๖)

นางตานี คู นางไม้	๓๐๑๕	น้ำพริกมะขามสด	๓๐๔๗
นางนาคพระโขนง คู แม่นาคพระโขนง	๓๐๑๕	น้ำพริกเงาะ	๓๐๔๗
นางโกควดี, กลอนสวด	๓๐๑๕	น้ำพริกลูกหน่าเลียบ	๓๐๔๘
นางไม้	๓๐๑๗	น้ำพริกอินทนิล	๓๐๔๘
นางเล็ด, ขนม	๓๐๑๘	น้ำพริกทำไชย	๓๐๔๘
นางเล็ง, ย่าน	๓๐๑๘	น้ำพริกปู : อาหาร	๓๐๕๐
นางสาว, วัด	๓๐๒๐	น้ำมันต์	๓๐๕๐
นางสิบสอง : นิตาน	๓๐๒๐	น้ำหนาว, อำเภอ	๓๐๕๑
นางหงส์ : นิตาน	๓๐๒๑	น้ำหนาว, อุทยานแห่งชาติ	๓๐๕๓
นางห้ำม	๓๐๒๑	น้ำอบ น้ำปรุง คู น้ำอบไทย	๓๐๕๓
นาฏดนตรี คู ลีเก	๓๐๒๒	น้ำอบไทย	๓๐๕๓
นาฏศิลป์, วิทยาลัย	๓๐๒๒	น้ำอ้อยงบ	๓๐๕๕
นายพุทธโธ : นิตาน	๓๐๒๔	นิตานพื้นบ้านไทยภาคกลาง	๓๐๕๖
นายมี	๓๐๒๕	นิมิต	๓๐๖๑
นารถ โพธิประสาท, นาย	๓๐๒๗	นิราศ	๓๐๖๒
น้ำแข็งกด	๓๐๓๑	นิเวศธรรมประวัติ, วัด	๓๐๖๓
น้ำจันทร์, สระ (นครปฐม)	๓๐๓๒	นิตราชาคริต, ลิลิต	๓๐๖๖
น้ำเขียว, บ้าน	๓๐๓๓	เนินมะปราง, อำเภอ	๓๐๖๘
น้ำตาลดงุ่น	๓๐๓๔	เนินวง, ค่าย	๓๐๖๙
น้ำตาลเมา	๓๐๓๔	เนื้อย่าง, ยำ	๓๐๗๑
น้ำตาลอ้อย	๓๐๓๕	เนื้อ-หมู, ปลา	๓๐๗๑
น้ำบ่อน้อย : สำนัก	๓๐๓๖	บด, เรือ	๓๐๗๒
น้ำบั้ง, ถ้ำ	๓๐๓๖	บดเกลือ, เรือ	๓๐๗๒
น้ำปรุง คู น้ำอบ	๓๐๓๗	บดินทรเดชา, เจ้าพระยา	๓๐๗๒
น้ำปลา	๓๐๓๗	บทสวดมนต์	๓๐๗๖
น้ำปลาหวาน	๓๐๓๗	บน, เมือง	๓๐๘๓
น้ำปาด, อำเภอ	๓๐๓๙	บนบานศาลกล่าว	๓๐๘๓
น้ำพริก	๓๐๔๕	บพิตรพิมุขวรวิหาร, วัด	๓๐๘๕
น้ำพริกขี้กา	๓๐๔๖	บรมไตรโลกนาถ, สมเด็จพระ	๓๐๘๖
น้ำพริกปลาช่อน	๓๐๔๖	บรมนิวาสราชวรวิหาร, วัด	๓๐๙๐
น้ำพริกปลาร้า	๓๐๔๗	บรมมหาพิชัยญาติ, สมเด็จพระเจ้าพระยา	๓๐๙๓
น้ำพริกเผา	๓๐๔๗	บรมมหาศรีสุริยวงศ์, สมเด็จพระเจ้าพระยา	๓๐๙๕
น้ำพริกมะขามเปียก	๓๐๔๗	บรรจบ พันธุมธธา, ศาสตราจารย์ ดร.คุณ	๓๑๐๑

บรมบรรพต คู สระเกษราชวรมหาวิหาร, วัด	๓๑๐๔	บัตรพลี	๓๑๖๔
บรรดาศักดิ์	๓๑๐๔	บันแถลง คู หน้าบัน	๓๑๖๗
บรรพตพิสัย, อำเภอ	๓๑๐๗	บัน	๓๑๖๗
บริคเลย์, หมอ	๓๑๑๒	บัว : พืช	๓๑๖๘
บริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้า	๓๑๑๕	บัวเข็ม, พระ คู อุปคุต, พระ	๓๑๘๐
บริหารศึกษากิจ (สกล สินธุวานนท์), หลวง	๓๑๑๗	บัวได้นำ : สำนัก	๓๑๘๑
บวช : ประเพณี	๓๑๑๙	บัวบก	๓๑๘๒
บวชช้าง	๓๑๒๗	บัวบานกลีบขยาย, กลบท	๓๑๘๒
บวชนาคของอำเภอนครไทย : ประเพณี	๓๑๓๐	บัวเฟื่อน โปธิพัคตร์, นาย	๓๑๘๓
บวน, แกลง	๓๑๓๑	บัวลอย, ขนม	๓๑๘๓
บวรไตรภพ, กลบท	๓๑๓๒	บัวหลวง	๓๑๘๔
บวรนิเวศวิหาร, วัด	๓๑๓๒	บาหยัน, มัสยิด	๓๑๘๕
บวรมงคลราชวรวิหาร, วัด	๓๑๓๖	บ้ำบั้น, ขนม	๓๑๘๕
บอระเพ็ด	๓๑๓๗	บางกรวย, อำเภอ	๓๑๘๖
บอระเพ็ด, บึง	๓๑๓๗	บางกระทู้, อำเภอ	๓๑๙๐
บ่อเกิดรามเกียรติ์	๓๑๔๑	บางกอกน้อย, เขต	๓๑๙๒
บ่อทอง, อำเภอ	๓๑๔๓	บางกอกใหญ่, เขต	๓๑๙๘
บ่อทอง-แสนขัน	๓๑๔๕	บางกะปิ, เขต	๓๒๐๐
บ่อน้ำโบราณในภาคกลาง	๓๑๔๕	บางขลัง, เมือง	๓๒๐๓
บ่อพลอย, อำเภอ	๓๑๔๗	บางขุนเทียน, เขต	๓๒๐๖
บ่อไร่, อำเภอ	๓๑๕๑	บางขุนพรหม, วัง	๓๒๐๙
บ่อโสก	๓๑๕๔	บางเขน, เขต	๓๒๑๕
บ่อหกบาตร : นิทาน	๓๑๕๕	บางคนที, อำเภอ	๓๒๑๗
บ่อหูน	๓๑๕๕	บางคล้า, อำเภอ	๓๒๒๐
บอน	๓๑๕๖	บางคอแหลม, เขต	๓๒๒๒
บังกะโล	๓๑๕๖	บางซ้าย, อำเภอ	๓๒๒๓
บั้งแตรก	๓๑๕๗	บางซื่อ, เขต	๓๒๒๖
บั้งสุรย์	๓๑๕๗	บางไทร, อำเภอ	๓๒๒๘
บัณฑิตพระร่วง คู สุภษิตพระร่วง	๓๑๕๘	บางน้ำเปรี้ยว, อำเภอ	๓๒๓๒
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สถาบัน	๓๑๕๘	บางบ่อ, อำเภอ	๓๒๓๔
บัณฑิตกัมพล	๓๑๖๒	บางบาล, อำเภอ	๓๒๓๕
บัณฑิตะวี	๓๑๖๓	บางบัวทอง, อำเภอ	๓๒๓๙
		บางปรอก, ตำบล	๓๒๔๑

บางปลา, วัด	๓๒๔๑	บ้านคูเมือง จังหวัดอ่างทอง	๓๓๐๔
บางปลาฆ่า, อำเภอ	๓๒๔๒	บ้านโคก, อำเภอ	๓๓๐๕
บางปลาร้า คู บางปรอก, ตำบล	๓๒๔๕	บ้านฉาง, อำเภอ	๓๓๐๗
บางปะกง, อำเภอ	๓๒๔๕	บ้านช่างในกรุงศรีอยุธยา	๓๓๑๐
บางปะหัน, อำเภอ	๓๒๔๗	บ้านด่านลานหอย, อำเภอ	๓๓๑๗
บางปะอิน, อำเภอ	๓๒๕๑	บ้านตะพุ่น	๓๓๑๙
บางปู	๓๒๕๘	บ้านตาก, อำเภอ	๓๓๑๙
บางพระ, อำเภอ คู เมืองตราด, อำเภอ	๓๒๖๐	บ้านเต้มทอง	๓๓๒๓
บางพลัด, เขต	๓๒๖๐	บ้านนา, อำเภอ	๓๓๒๓
บางพลี, อำเภอ	๓๒๖๒	บ้านบึง, อำเภอ	๓๓๒๖
บางแพ, อำเภอ	๓๒๖๖	บ้านปิ่น, พระราชวัง คู พระรามราชนิเวศน์	๓๓๒๘
บางมูลนาก, อำเภอ	๓๒๗๐	บ้านโป่ง, อำเภอ	๓๓๒๘
บางระกำ, อำเภอ	๓๒๗๔	บ้านแพรก, อำเภอ	๓๓๓๔
บางระจัน, ค่าย	๓๒๗๖	บ้านแพรกสำพะเนียง	๓๓๓๗
บางระจัน, อำเภอ	๓๒๗๗	บ้านแพ้ว, อำเภอ	๓๓๓๙
บางรัก, เขต	๓๒๗๙	บ้านโพธิ์, อำเภอ	๓๓๔๒
บางละมุง, อำเภอ	๓๒๘๑	บ้านเมืองเก่า (บึงโจ่ง)	๓๓๔๕
บางเลน, อำเภอ	๓๒๘๓	บ้านยุงหลาย : นิทาน	๓๓๔๕
บางสะพาน, อำเภอ	๓๒๘๕	บ้านร้าง คู สาบเสือ : พืช	๓๓๔๖
บางสะพานน้อย, อำเภอ	๓๒๘๗	บ้านโรงฆ่า โรงช้าง	๓๓๔๖
บางใหญ่, อำเภอ	๓๒๘๙	บ้านไร่, อำเภอ	๓๓๔๗
บาตร	๓๒๙๑	บ้านลาด, อำเภอ	๓๓๕๐
บาทสกุณี, เพลง	๓๒๙๖	บ้านเลน	๓๓๕๑
บาทหลวง	๓๒๙๖	บ้านสร้าง, อำเภอ	๓๓๕๑
บ้านไม่รู้โรย : พืช	๓๒๙๗	บ้านสามโคก	๓๓๕๔
บ้านกระแซง, ตลาดน้ำ	๓๒๙๘	บ้านหมอ, อำเภอ	๓๓๕๕
บ้านเกษไชย : นิทาน	๓๒๙๘	บ้านหม้อ, วัง	๓๓๕๘
บ้านเก่า, วัด	๓๒๙๙	บ้านหมี่, อำเภอ	๓๓๖๒
บ้านขอนแก่น	๓๓๐๐	บ้านแหลม, อำเภอ	๓๓๖๔
บ้านคานหาม : นิทาน	๓๓๐๑	บ้านใหญ่ลาว	๓๓๖๘
บ้านคิม, เมืองโบราณ	๓๓๐๑	บ้านอู่, มัสยิด	๓๓๖๙
บ้านคูเมือง จังหวัดสระบุรี	๓๓๐๒	บายศรี	๓๓๖๙
บ้านคูเมือง จังหวัดสิงห์บุรี	๓๓๐๔	ป่าขุน	๓๓๘๐

บีเอ็น, ไร่	๓๓๘๐	บึงสามพัน, อำเภอ	๓๓๘๔
บึงกุ่ม, เขต	๓๓๘๑	บึงหล่ม : ตำบล	๓๓๘๖
บึงคอกช้าง, เมืองโบราณ	๓๓๘๒	บึง	๓๓๘๗
บึงไฉ่ คู บ้านเมืองเก่า	๓๓๘๓	บุหงา	๓๓๘๘
บึงราชนค, ตำบล	๓๓๘๓		